

AGATHA CHRISTIE

UBISTVO U ORIJENT EKSPRESU

Adaptirao za pozornicu

KEN LUDWIG

Prevela sa engleskog: Vesna Suljić

Konačna verzija za pozorišnu kompaniju Hartford Stage Company

23. februar 2018.

Vrijeme i mjesto

Glavna radnja predstave se događa 1934. u
vozu Orijent ekspres koji putuje iz Istanbula u zapadnu Evropu

Prvi čin

Od podneva do jutra

Drugi čin

Od jutra do podneva

Likovi¹

(10 glumaca)

Hercule Poirot (Erkul Poaro)

Gospodin Bouc (Buk)

Mary Debenham (Meri Debnam)

Hector MacQueen (Hektor Mekvin)

Michel (Mišel, kondukter)

Princeza Dragomiroff (Dragomirof)

Greta Ohlsson (Greta Olson)

Grofica Andrenyi (Andrenji)

Helen Hubbard (Helen Habard)

Pukovnik Arbuthnot (Abatnot)

Samuel Rachett (Semjuel Rečet) (dvostruka uloga: isti glumac je i pukovnik Arbuthnot)

Šef sale (dvostruka uloga: isti glumac je i kondukter Michel)

¹ Izgovor imena se nalazi u zagradama.

PRVI ČIN

(Grofica Andrenyi ulijeće i nosi torbicu za šminku. Ona je u svojim dvadesetim godinama i obučena tip-top u krzno i dijamante. Ima besprijekornu frizuru i šminku i topao osmijeh koji vas odmah osvaja. Kao da je izašla iz neke bajke.)

BOUC

Grofice Eléna Andrenyi! Dobrodošla! Ja sam Monsieur Bouc iz kompanije Wagon Lit.

GROFICA

(s mađarskim naglaskom)

Izuzetna mi je draga što Vas vidim.

BOUC

Dobar glas o Vama stiže prije Vas, *madam*. Mogu li Vam predstaviti svog prijatelja, ovo je Monsieur Hercule Poirot.

GROFICA

Čuveni detektiv. To je prekrasno. Čitala sam o Vama u novinama, *monsieur*, i jako Vas obožavam.

POIROT

Őn nagyon kedves. [Baš ste ljubazni.]

GROFICA

Ez as igazság. [To je prava istina.]

POIROT

Nagyon örvendek. [Čast mi je što sam Vas upoznao.]

GROFICA

Divno govorite mađarski.

POIROT

Ali ne tako dobro kao što Vi govorite engleski.

MICHEL

Mogu li Vam pomoći s torbom, gospođo?

GROFICA

Ne, ne, nije to nišššta.

BOUC

Dolazi li i grof, Vaš suprug?

GROFICA

Hèlas, ne može mi se pridružiti na ovo putovanje. Ali, pošto idem u posjetu majci, to onda dobro ispade. On je ne voli.

(ponudi ruku za pozdrav)

Monsieur Poirot, unaprijed se veselim da čujem o Vaše čarobne avanture.

POIROT

(ljubeći joj ruku)

I ja se radujem da Vam ih ispričam.

MICHEL

Grofice, kupe broj 12.

(ona odlazi u voz)

(Princeza i gospođa Hubbard izlaze jako ljute. Svi izlaze osim Poirota i Grofice.)

(Trenutak pauze. Poirot duboko uzdahne.)

GROFICA

Izgledate jako zabrinuto.

POIROT

Sve se više i više brinem.

GROFICA

Da će se desiti još jedan zločin ?

POIROT

Ne. Nego da li ću riješiti ovaj.

(Poirot podiže jedan pasoš i čita šta piše u njemu.)

Grofice. Kako je Vaše djevojačko prezime ?

GROFICA

Goldenberg. Kao što vidite u pasošu.

POIROT

Oui. Ali sada koristite prezime Andrenyi.

GROFICA

Prezime moga muža.

POIROT

Naravno. Grofica Andrenyi. A mislim da se zovete Eléna.

GROFICA

Tačno. Jesam li osumnjičena ?

POIROT

Samo postavljam pitanja. To mi je posao.

GROFICA

Mislila sam da smo prijatelji.

POIROT

To mi je bila najveća želja, ali molim Vas da mi udovoljite. Jutros sam pregledao Vaš pasoš i vidio sam masnu mrlju na početku Vašeg imena, Eléna. Mrlja se nalazila prije prvog slova i mogla je vrlo lako sakriti drugo slovo, na primjer H. Sad ako dodate H na početak svog imena, ono postaje *Helena*, ime koje je koristio Shakespeare u *Snu ljetne noći*.

GROFICA

Tačno.

POIROT

To bi bilo ime koje bi jedna glumica mogla izabrati za svoju kćerku.

GROFICA

Pretpostavljam.

POIROT

Jedna glumica kao što je Linda Arden, baka djevojčice Daisy Armstrong.

GROFICA

Ako Vi to kažete.

POIROT

A ime Linda Arden samo za sebe je ime za pozornicu, svakako. Riječ Arden je bilo djevojačko prezime Shakespearove majke, a isto tako i ime šume u pozorišnom komadu

GROFICA

Kako vam drago.

POIROT

Za jednu Mađaricu, dobro poznajete Shakespearea.

GROFICA

Proučavala sam Shakespearea od djetinjstva.

POIROT

Da, znam. Vjerujem da Vas je Vaša majka, Linda Arden, podučavala.

(Grofica je uzdrmana, ali nastoji da to prikrije.)

I to bi Vas učinilo *tetkom* male Daisy Armstrong, tetke koja je otišla na školovanje i dobila diplomu doktora medicine, koja se onda preselila u Evropu i udala.

GROFICA

(zastaje joj u grlu)

Ja ne znam tu ženu...

(jeca)

ali bih mogla zamisliti da još uvijek pati zbog gubitka svoje sestrične i svoje sestre.

(Počinje tiho plakati.)

POIROT

Draga moja, nema koristi od poricanja. Kada se voz opet pokrene i stignemo u sljedeći grad, jednim običnim telegramom dobiću fotografiju Daisyne tetke i sve će biti gotovo.

GROFICA

(iznenada govori bez mađarskog akcenta)

Ali ja ga nisam ubila ! Trebala sam, ali nisam ! Nisam čak ni znala ko je on dok ga Vi niste razotkrili. A kad ste to učinili, shvatila sam da – u slučaju da ste Vi znali da sam ja Daisyna tetka, da biste pomislili da sam ga ja ubila jer je bio ... *ucjenjivač*. I *svinja ! I ubica divnog, slatkog, nevinog djeteta koje je zaslužilo da živi !!*

POIROT

Ali gospodo, stvarno

GROFICA

To je istina, kunem se Bogom ! Ali reću ću Vam i ovo : "Da sam ja znala ko je on – da je on Bruno Cassetti – čovjek koji mi je ukrao dvoje ljudi koje sam na svijetu

najviše voljela – ja bih mu probola bodež kroz grudi ja lično, i vjerujte mi, ne bi mu trebala nijedna druga rana" !

(U frustraciji udari nogom u pod – toliko je bijesna da se ne može kontrolisati – i istrči iz prostorije sva u suzama.)

(Poirot ostaje sam. Izgleda zabrinuto i umorno. Ponovo se čuju agonizirajući zvuci violončela, ovaj put iz Prvog stava Bahove Svite za violončelo broj 5 u d-molu. A svjetlo se polako gasi.)

(Kako prelazimo u sljedeću scenu, vidimo Groficu u uglu voza kako plače iz dubine duše svoje.)

ČETVRTA SCENA

(Trenutak kasnije, vidimo Bouca na kraju hodnika kako govori preko radio-odašiljača.)

‘Alo, ‘alo, čujete li me ? Zovem stanicu Zagreb, čujete li me, Zagreb ? Ovdje je Constantine Bouc iz Orijent ekspresa.

